

2023/0397(COD)

19.2.2024

YTTRANDE

från utskottet för internationell handel

till utskottet för utrikesfrågor och budgetutskottet

över förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av
faciliteten för reformer och tillväxt för västra Balkan
(COM(2023)0692 – C9-0408/2023 – 2023/0397(COD))

Föredragande av yttrande: Helmut Scholz

PA_Legam

KORTFATTAD MOTIVERING

Europeiska unionen har utvecklat en övergripande politik för att stödja en gradvis anslutning av länderna på västra Balkan: Albanien, Bosnien och Hercegovina, Kosovo, Montenegro, Nordmakedonien och Serbien. Målet med denna process är att uppmuntra demokratiska, ekonomiska och sociala framsteg i de länder som vill ansluta sig till EU och därigenom främja ett ökat samarbete och stabilitet i Europa.

Europeiska unionen, liksom de berörda länderna, tror fullt och fast på västra Balkanländernas europeiska perspektiv, på våra nära kulturella, historiska och geografiska band och på vårt samarbete på flera viktiga områden.

Västra Balkan har drabbats särskilt hårt av den senaste tidens kriser, däribland covid-19, en stor utvandring bland den yngre delen av befolkningen, och ekonomiska svårigheter som förvärrats av Rysslands aggression mot Ukraina. Befolkningens köpkraft på västra Balkan uppgår till mellan en tredjedel och hälften av den genomsnittliga köpkraften i Europeiska unionen.

Föredraganden stöder slutsatserna från toppmötet mellan EU och västra Balkan den 13 december 2023. Europeiska unionen bekräftade återigen sitt otvetydiga åtagande för västra Balkans framtida anslutning till Europeiska unionen och efterlyste en påskyndad process som bygger på de gemensamma värdena för demokrati och rättsstatsprincipen, partnernas trovärdiga reformer och rättvisa villkor.

För att stärka detta åtagande ger EU betydande bistånd och ekonomiskt stöd till regionen. På så sätt kan den gradvisa integreringen i den inre marknaden föregås av ett starkt samarbete, europeiskt stöd och regional integration (som förberedande åtgärder). Att förbättra våra handelsförbindelser och kommersiella förbindelser kommer är också grundläggande för att detta gemensamma arbete ska ge resultat i framtiden.

Faciliteten för reformer och tillväxt för västra Balkan kommer att leda till en stor ökning av det ekonomiska stödet. Ekonomiskt stöd från faciliteten kommer att finansiera reformprogram på västra Balkan, med fokus på socioekonomiska och grundläggande reformer, inbegripet rättsstatsprincipen och riktade investeringar.

Facilitetens medel kommer att uppgå till 6 miljarder euro för 2024–2027 och omfatta två typer av stöd: 2 miljarder euro i form av icke återbetalningspliktigt stöd och 4 miljarder euro i form av subventionerade lån från Europeiska unionen. Föredraganden välkomnar detta finansiella åtagande, men skulle ha önskat ett ökat icke återbetalningspliktigt stöd och flexibla lånevillkor.

Kommissionens förslag innehåller stränga villkor eftersom medel utbetalas först efter att målen i de på förhand godkända reformagendorna har uppnåtts. Föredraganden anser att en sådan strategi kräver en hög grad av flexibilitet och att hänsyn måste tas till den senaste tidens kriser som fortsätter att påverka länderna på västra Balkan. Föredraganden insisterar också på att denna ambition måste gå hand i hand med förbättrade sociala villkor och arbetsvillkor, en hållbar utveckling och bekämpning av ojämlikhet, särskilt mellan kvinnor och män.

Alla investeringar måste bidra till det bredare målet att hjälpa regionen i dess omställning till

en grön, klimatneutral, motståndskraftig, digital och inkluderande ekonomi. Föredraganden insisterar på prioriteringarna för målen, särskilt de mål som berör gemensamma värden och som ytterligare kommer att stärka grunden för utvidgningsprocessen. Dessa värden omfattar rättsstatsprincipen, demokrati, respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna genom främjande av ett oberoende rättssystem, bekämpning av bedrägerier, korruption, organiserad brottslighet, penningtvätt, skatteundandragande och skattebedrägerier, respekt för internationell rätt, mediefrihet och akademisk frihet samt en miljö som är gynnsam för civilsamhället och främjar social dialog, jämställdhet, icke-diskriminering och tolerans, i syfte att säkerställa och stärka respekten för minoriteters rättigheter.

Detta program bör göra det möjligt att anpassa ekonomierna på västra Balkan till EU:s standarder, men vi måste se till att inte enbart fokusera på ekonomiskt närmande utan också stärka vårt partnerskap på kulturella, utbildningsmässiga, akademiska, forskningsrelaterade och kreativa områden. Föredraganden är övertygad om att detta program, förutom att stärka våra ekonomier, har stor potential att förbättra våra relationer och skapa ökad ömsesidig förståelse.

ÄNDRINGSFÖRSLAG

Utskottet för internationell handel uppmanar utskottet för utrikesfrågor och budgetutskottet att som ansvariga utskott beakta följande ändringsförslag:

Ändringsförslag 1

Förslag till förordning

Skäl 11

Kommissionens förslag

(11) Faciliteten bör säkerställa överensstämmelse med och stöd till de allmänna målen för unionens yttre åtgärder enligt artikel 21 i fördraget om Europeiska unionen, inbegripet respekten för de grundläggande rättigheterna enligt EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. Den kommer särskilt att säkerställa skydd och främjande av de mänskliga rättigheterna **och** rättsstatsprincipen.

Ändringsförslag

(11) Faciliteten bör säkerställa överensstämmelse med och stöd till de allmänna målen för unionens yttre åtgärder enligt artikel 21 i fördraget om Europeiska unionen, inbegripet respekten för de grundläggande rättigheterna enligt EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. Den kommer särskilt att säkerställa skydd och främjande av de mänskliga rättigheterna, **arbetstagarers rättigheter i enlighet med ILO:s konventioner samt** rättsstatsprincipen.

Ändringsförslag 2

Förslag till förordning Skäl 12

Kommissionens förslag

(12) Verksamheten inom ramen för faciliteten bör stödja framstegen mot målen för hållbar utveckling, Parisavtalet och Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar, Förenta nationernas konvention om biologisk mångfald och Förenta nationernas konvention för bekämpning av ökenspridning och bör inte bidra till miljöförstöring eller skada miljön eller klimatet. Åtgärder som finansieras inom ramen för faciliteten bör vara i linje med stödmottagarnas nationella energi- och klimatplaner, deras nationellt fastställda bidrag och ambition att uppnå klimatneutralitet senast 2050. Faciliteten bör bidra till begränsningsåtgärderna och till förmågan att anpassa sig till klimatförändringarnas negativa effekter och främja klimatresiliens.

Ändringsförslag

(12) Verksamheten inom ramen för faciliteten bör stödja framstegen mot målen för hållbar utveckling **och minska ojämlikheterna, främja hållbar och långsiktig tillväxt, den europeiska gröna given**, Parisavtalet och Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar, Förenta nationernas konvention om biologisk mångfald och Förenta nationernas konvention för bekämpning av ökenspridning och bör inte bidra till miljöförstöring eller skada miljön eller klimatet. Åtgärder som finansieras inom ramen för faciliteten bör vara i linje med stödmottagarnas nationella energi- och klimatplaner, deras nationellt fastställda bidrag och ambition att uppnå klimatneutralitet senast 2050. Faciliteten bör bidra till begränsningsåtgärderna och till förmågan att anpassa sig till klimatförändringarnas negativa effekter och främja klimatresiliens. **Faciliteten bör stödja främjande av innovation för små och medelstora företag och aktörer inom den sociala ekonomin samt tekniköverföring till stöd för den gröna och digitala omställningen. Verksamheten inom ramen för faciliteten bör omfatta politik för att minska ungdomsarbetslösheten och kompetensflykten från länderna på västra Balkan. Verksamheten inom ramen för faciliteten bör omfatta miljökonsekvensbedömningar och offentliga samråd om projekt som påverkar skyddade områden, biologisk mångfald och miljöskydd, med beaktande av lokalsamhällellenas synpunkter.**

Ändringsförslag 3

Förslag till förordning Skäl 13

Kommissionens förslag

(13) Genomförandet av denna förordning bör vägledas av principerna om jämlikhet och icke-diskriminering inom ramen för jämlikhetsunionens strategier. Den bör främja jämställdhet mellan könen och stärka kvinnors och flickors egenmakt samt sträva efter att värna och främja kvinnors och flickors rättigheter i linje med EU:s handlingsplaner för jämställdhet samt relevanta rådsslutsatser och internationella konventioner. Genomförandet av faciliteten bör ske i linje med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och säkerställa tillgänglighet i investeringar och tekniskt bistånd.

Ändringsförslag 4

Förslag till förordning Skäl 15

Kommissionens förslag

(15) Den facilitet som inrättas genom denna förordning återspeglar den europeiska gröna given som Europas strategi för hållbar tillväxt och vikten av att ta itu med klimatmålen och målen för biologisk mångfald i linje med åtagandena i det interinstitutionella avtalet. Faciliteten bör därför bidra till att uppnå det övergripande målet att 30 % av unionens budgetutgifter ska gå till stöd för klimatmålen och 7,5 % 2024 och 10 % 2026 och 2027 till stöd för målen för biologisk mångfald. Minst 37 % av det icke återbetalningspliktiga ekonomiska stöd som kanaliseras genom

Ändringsförslag

(13) Genomförandet av denna förordning bör vägledas av principerna om jämlikhet och icke-diskriminering inom ramen för jämlikhetsunionens strategier **och respekten för arbetstagares rättigheter, hälsa och säkerhet i arbetet**. Den bör främja jämställdhet mellan könen, **inbegripet att ta itu med löneklyftorna mellan könen**, och stärka kvinnors och flickors egenmakt samt sträva efter att värna och främja kvinnors och flickors rättigheter i linje med EU:s handlingsplaner för jämställdhet samt relevanta rådsslutsatser och internationella konventioner. Genomförandet av faciliteten bör ske i linje med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och säkerställa tillgänglighet i investeringar och tekniskt bistånd.

Ändringsförslag

(15) Den facilitet som inrättas genom denna förordning återspeglar den europeiska gröna given som Europas strategi för hållbar tillväxt och vikten av att ta itu med klimatmålen och målen för biologisk mångfald i linje med åtagandena i det interinstitutionella avtalet. Faciliteten bör därför bidra till att uppnå det övergripande målet att 30 % av unionens budgetutgifter ska gå till stöd för klimatmålen och 7,5 % 2024 och 10 % 2026 och 2027 till stöd för målen för biologisk mångfald. Minst 37 % av det icke återbetalningspliktiga ekonomiska stöd som kanaliseras genom

investeringsramen för västra Balkan bör ägnas åt klimatmålen. Faciliteten bör stödja verksamhet som till fullo respekterar unionens standarder och prioriteringar för klimat och miljö och principen om att inte orsaka betydande skada i den mening som avses i artikel 17 i förordning (EU) 2020/852⁸.

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13).

Ändringsförslag 5

Förslag till förordning Skäl 22

Kommissionens förslag

(22) För att säkerställa ett effektivt genomförande av faciliteten, inbegripet underlättande av integrationen av stödmottagarna på västra Balkan i de europeiska värdekedjorna, bör alla varor och all materiel som finansieras och upphandlas inom ramen för denna facilitet ha ursprung i medlemsstater, stödmottagare, avtalsslutande parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och länder som omfattas av bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/947¹⁰ och bilaga I till förordning (EU) 2021/1529 samt länder för vilka kommissionen fastställt att ömsesidigt tillträde till externt bistånd föreligger, såvida inte varorna och materielen inte kan anskaffas på rimliga villkor i något av dessa länder.

investeringsramen för västra Balkan bör ägnas åt klimatmålen, **i syfte att uppnå klimatneutralitet**. Faciliteten bör stödja verksamhet som till fullo respekterar unionens standarder och prioriteringar för klimat och miljö och principen om att inte orsaka betydande skada i den mening som avses i artikel 17 i förordning (EU) 2020/852⁸.

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13).

Ändringsförslag

(22) För att säkerställa ett effektivt genomförande av faciliteten, inbegripet underlättande av integrationen av stödmottagarna på västra Balkan i de europeiska värdekedjorna, bör alla varor och all materiel som finansieras och upphandlas inom ramen för denna facilitet ha ursprung i medlemsstater, stödmottagare, avtalsslutande parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och länder som omfattas av bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/947¹⁰ och bilaga I till förordning (EU) 2021/1529 samt länder för vilka kommissionen fastställt att ömsesidigt tillträde till externt bistånd föreligger, **och ska när det är möjligt uppfylla höga sociala kriterier och miljökriterier**, såvida inte varorna och materielen inte kan anskaffas på rimliga villkor i något av dessa länder, **för vilket fall upphandlingen bör vara förenlig med**

***kommande EU-förordningar om tillbörlig
aktsamhet i leveranskedjorna.***

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/947 av den 9 juni 2021 om inrättande av instrumentet för granskning, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen om ändring och upphävande av Europaparlamentets och rådets beslut nr 466/2014/EU och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1601 och rådets förordning (EG, Euratom) nr 480/2009 (EUT L 209, 14.6.2021, s. 1) ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/947 av den 9 juni 2021 om inrättande av instrumentet för granskning, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen om ändring och upphävande av Europaparlamentets och rådets beslut nr 466/2014/EU och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1601 och rådets förordning (EG, Euratom) nr 480/2009 (EUT L 209, 14.6.2021, s. 1) ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>.

Ändringsförslag 6

Förslag till förordning Skäl 27

Kommissionens förslag

(27) Reformagendorna bör innehålla en redogörelse för stödmottagarnas system för att effektivt förebygga, upptäcka och korrigera oriktigheter, korruption, bedrägeri och intressekonflikter vid användningen av medel som tillhandahålls inom ramen för faciliteten, samt för de arrangemang som syftar till att undvika dubbelfinansiering från faciliteten och andra unionsprogram eller givare.

Ändringsförslag

(27) Reformagendorna bör innehålla en redogörelse för stödmottagarnas system för att effektivt förebygga, upptäcka och korrigera oriktigheter, korruption, bedrägeri och intressekonflikter vid användningen av medel som tillhandahålls inom ramen för faciliteten, samt för de arrangemang som syftar till att undvika dubbelfinansiering från faciliteten och andra unionsprogram eller givare.

Reformagendorna bör utformas och genomföras med deltagande av alla berörda parter i varje land.

Ändringsförslag 7

Förslag till förordning Skäl 29

Kommissionens förslag

(29) Kommissionen bör bedöma varje

Ändringsförslag

(29) Kommissionen bör bedöma varje

reformagenda utifrån den förteckning över kriterier som fastställs i denna förordning. För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen godkänna dessa reformagendor. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011¹¹. Kommissionen kommer att vederbörligen beakta rådets beslut 2010/427/EU och Europeiska utrikestjänstens roll i förekommande fall, och särskilt när den övervakar uppfyllandet av förutsättningarna för unionsstöd.

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13) ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>.

Ändringsförslag 8

Förslag till förordning Artikel 3 – punkt 2 – led a

Kommissionens förslag

a) påskynda stödmottagarnas omställning till hållbara och inkluderande ekonomier som kan stå emot konkurrenstrycket på unionens inre marknad och till ett stabilt investeringsklimat,

Ändringsförslag 9

reformagenda utifrån den förteckning över kriterier som fastställs i denna förordning. För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen godkänna dessa reformagendor. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011¹¹. Kommissionen kommer att vederbörligen beakta rådets beslut 2010/427/EU och Europeiska utrikestjänstens roll i förekommande fall, och särskilt när den övervakar uppfyllandet av förutsättningarna för unionsstöd.

Bedömningen av reformagendorna bör utföras av kommissionen, med bistånd av oberoende experter, inbegripet från det civila samhället.

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13) ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>.

Ändringsförslag

a) påskynda stödmottagarnas omställning till hållbara, ***klimatneutrala*** och inkluderande ekonomier, ***med låga nivåer av ojämlikhet***, som kan stå emot konkurrenstrycket på unionens inre marknad och till ett stabilt investeringsklimat,

Förslag till förordning
Artikel 3 – punkt 2 – led ca (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

ca) säkerställa att investeringar som omfattas av faciliteten gör det möjligt för stödmottagarna att spela en större roll i EU:s motståndskraftiga värdekedjor samt främjar ökat värdeskapande och utveckling av lokala industrier och deras framsteg längs med värdekedjan,

Ändringsförslag 10

Förslag till förordning
Artikel 3 – punkt 2 – led e

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

e) påskynda den gröna omställningen i överensstämmelse med den gröna agendan för västra Balkan 2020 och omfatta alla ekonomiska sektorer, särskilt energisektorn, inbegripet omställningen till en klimatneutral, klimattålig och cirkulär ekonomi med minskade koldioxidutsläpp,

e) påskynda den gröna omställningen i överensstämmelse med den gröna agendan för västra Balkan 2020 och omfatta alla ekonomiska sektorer, särskilt energisektorn, inbegripet **energieffektivitet**, omställningen till en klimatneutral, klimattålig och cirkulär ekonomi med minskade koldioxidutsläpp **samt skydd av den biologiska mångfalden och miljön**,

Ändringsförslag 11

Förslag till förordning
Artikel 3 – punkt 2 – led g

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

g) främja innovation, särskilt för små och medelstora företag och till stöd för den gröna och den digitala omställningen,

g) främja innovation, särskilt för små och medelstora företag och till stöd för den gröna och den digitala omställningen **genom att tillhandahålla tekniskt bistånd och tekniköverföring**,

Ändringsförslag 12

Förslag till förordning
Artikel 3 – punkt 2 – led h

Kommissionens förslag

h) främja utbildning av hög kvalitet, omskolning och kompetenshöjning samt sysselsättningspolitik,

Ändringsförslag

h) främja utbildning av hög kvalitet, omskolning och kompetenshöjning samt sysselsättningspolitik **och genomförandet av ILO:s konventioner, med fokus på att ta itu med löneklyftor mellan könen och ungdomsarbetslösheten,**

Ändringsförslag 13

Förslag till förordning
Artikel 3 – punkt 2 – led i

Kommissionens förslag

i) ytterligare stärka de grundläggande principerna för utvidgningsprocessen, inbegripet rättsstatsprincipen, demokratin, respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, genom att främja ett oberoende rättsväsende, förstärkt säkerhet, kampen mot bedrägerier, korruption, organiserad brottslighet, penningtvätt och finansiering av terrorism, skatteundandragande och skattebedrägeri, efterlevnad av internationell rätt, stärka mediefriheten och den akademiska friheten och en gynnsam miljö för det civila samhället, främja social dialog, främja jämställdhet, icke-diskriminering och tolerans för att säkerställa och stärka respekten för rättigheter för personer som tillhör minoriteter,

Ändringsförslag

i) ytterligare stärka de grundläggande principerna för utvidgningsprocessen, inbegripet rättsstatsprincipen, demokratin, respekten för de mänskliga rättigheterna, **arbetstagares rättigheter** och de grundläggande friheterna, genom att främja ett oberoende rättsväsende, förstärkt säkerhet, kampen mot bedrägerier, korruption, organiserad brottslighet, penningtvätt och finansiering av terrorism, skatteundandragande och skattebedrägeri, efterlevnad av internationell rätt, stärka mediefriheten och den akademiska friheten och en gynnsam miljö för det civila samhället, främja social dialog, främja jämställdhet **och minskning av löneklyftorna mellan könen**, icke-diskriminering och tolerans för att säkerställa och stärka respekten för rättigheter för personer som tillhör minoriteter,

Ändringsförslag 14

Förslag till förordning
Artikel 4 – punkt 1

Kommissionens förslag

1. Samarbetet inom ramen för faciliteten ska grundas på och främja principerna om utvecklingseffektivitet, inom alla former, nämligen stödmottagarnas egenansvar för utvecklingsprioriteringar, fokus på resultat, inkluderande partnerskap, öppenhet och ömsesidig ansvarighet. Samarbetet ska baseras på en ändamålsenlig och effektiv fördelning och användning av resurser.

Ändringsförslag 15

Förslag till förordning Artikel 4 – punkt 4

Kommissionens förslag

4. Verksamhet inom ramen för faciliteten ska integrera begränsning av och anpassning till klimatförändringen, biologisk mångfald och miljöskydd, mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet mellan könen och, i förekommande fall, katastrofriskreducering och ska stödja framstegen i uppnåendet av målen för hållbar utveckling och främja integrerade åtgärder som kan skapa sidovinster och uppfylla flera olika mål på ett sammanhängande sätt. De bör undvika strandade tillgångar och ska vägledas av principerna om att inte vålla skada och att ingen får lämnas utanför samt av det upplägg med inarbetning av hållbarhet som ligger till grund för den europeiska gröna given.

Ändringsförslag

1. Samarbetet inom ramen för faciliteten ska grundas på och främja principerna om utvecklingseffektivitet, inom alla former, nämligen stödmottagarnas egenansvar för utvecklingsprioriteringar, fokus på resultat, inkluderande partnerskap **och delaktighetsbaserat beslutsfattande som inbegriper det civila samhället och lokala myndigheter**, öppenhet och ömsesidig ansvarighet. Samarbetet ska baseras på en ändamålsenlig och effektiv fördelning och användning av resurser.

Ändringsförslag

4. Verksamhet inom ramen för faciliteten ska integrera begränsning av och anpassning till klimatförändringen, biologisk mångfald och miljöskydd, mänskliga rättigheter **och arbetstagares rättigheter**, demokrati, jämställdhet mellan könen och, i förekommande fall, katastrofriskreducering och ska stödja framstegen i uppnåendet av målen för hållbar utveckling och främja integrerade åtgärder som kan skapa sidovinster och uppfylla flera olika mål på ett sammanhängande sätt, **säkerställa miljökonsekvensbedömningar och offentliga samråd om projekt som påverkar skyddade områden, biologisk mångfald och miljöskydd, med beaktande av lokalsamhällenas synpunkter**. De bör undvika strandade tillgångar och ska vägledas av principerna om att inte vålla skada och att ingen får lämnas utanför samt av det upplägg med inarbetning av hållbarhet som ligger till grund för den

europiska gröna given.

Ändringsförslag 16

Förslag till förordning Artikel 4 – punkt 4a (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

4a. EU ska säkerställa och förbättra samstämmigheten i sin utrikespolitik och stödmottagarna ska sträva efter att anpassa sin politik till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik.

Ändringsförslag 17

Förslag till förordning Artikel 5 – punkt 1

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

1. Förutsättningar för stöd inom ramen för faciliteten ska vara att stödmottagarna fortsätter att upprätthålla och respektera effektiva demokratiska mekanismer, däribland ett parlamentariskt flerpartisystem, och rättsstatsprincipen, och att garantera respekt för alla skyldigheter avseende mänskliga rättigheter, inbegripet rättigheter för personer som tillhör minoriteter. En annan förutsättning ska vara att Serbien och Kosovo engagerar sig konstruktivt i normaliseringen av sina förbindelser i syfte att fullt ut genomföra alla sina respektive skyldigheter enligt avtalet om vägen till normalisering och dess genomförandebilaga samt alla tidigare dialogavtal. De bör också inleda förhandlingar om det övergripande avtalet om normalisering av förbindelserna.

1. Förutsättningar för stöd inom ramen för faciliteten ska vara att stödmottagarna fortsätter att upprätthålla och respektera effektiva demokratiska mekanismer, däribland ett parlamentariskt flerpartisystem, och rättsstatsprincipen, och att garantera respekt för alla skyldigheter avseende mänskliga rättigheter, inbegripet rättigheter för personer som tillhör minoriteter, **med avseende på de mål som anges i artikel 3.** En annan förutsättning ska vara att Serbien och Kosovo engagerar sig konstruktivt i normaliseringen av sina förbindelser i syfte att fullt ut genomföra alla sina respektive skyldigheter enligt avtalet om vägen till normalisering och dess genomförandebilaga samt alla tidigare dialogavtal. De bör också inleda förhandlingar om det övergripande avtalet om normalisering av förbindelserna.

Ändringsförslag 18

Förslag till förordning Artikel 5 – punkt 2

Kommissionens förslag

2. Kommissionen ska övervaka att de förutsättningar som anges i punkt 1 uppfylls innan medel frigörs för stödmottagarna inom ramen för faciliteten och under hela stödperioden inom ramen för faciliteten, med vederbörlig hänsyn till det senaste utvidgningspaketet. Kommissionen får anta ett beslut som fastställer att vissa av dessa förutsättningar inte är uppfyllda, och i synnerhet att de medel som avses i artikel 21 inte frigörs, oberoende av om de betalningsvillkor som avses i artikel 16.3 är uppfyllda.

Ändringsförslag

2. Kommissionen ska övervaka att de förutsättningar som anges i punkt 1 uppfylls innan medel frigörs för stödmottagarna inom ramen för faciliteten och under hela stödperioden inom ramen för faciliteten, med vederbörlig hänsyn till det senaste utvidgningspaketet. Kommissionen får anta ett beslut som fastställer att vissa av dessa förutsättningar inte är uppfyllda, och i synnerhet att de medel som avses i artikel 21 inte frigörs, oberoende av om de betalningsvillkor som avses i artikel 16.3 är uppfyllda.
Stödmottagarna ska ha möjlighet att åtgärda brister för att uppfylla förhandsvillkoren och, efter ett positivt beslut från kommissionen, få tillgång till medlen.

Ändringsförslag 19

Förslag till förordning Artikel 8 – punkt 3

Kommissionens förslag

3. Alla varor och all materiel som finansieras och upphandlas inom ramen för denna facilitet ska ha ursprung i något av de länder som avses i punkt 1 a och b, såvida inte varorna och materielen inte kan anskaffas på rimliga villkor i något av dessa länder. Dessutom gäller reglerna om begränsningar i punkt 6.

Ändringsförslag

3. Alla varor och all materiel som finansieras och upphandlas inom ramen för denna facilitet ska ha ursprung i något av de länder som avses i punkt 1 a och b ***och ska när det är möjligt uppfylla höga sociala kriterier och miljökriterier***, såvida inte varorna och materielen inte kan anskaffas på rimliga villkor i något av dessa länder. ***I sådana fall bör upphandlingen vara förenlig med nuvarande och kommande EU-förordningar om tillbörlig aktsamhet i leveranskedjorna.*** Dessutom gäller reglerna om begränsningar i punkt 6.

Ändringsförslag 20

Förslag till förordning Artikel 8 – punkt 6 – led b

Kommissionens förslag

b) Där åtgärden eller specifika tilldelningsförfaranden inverkar på säkerhet eller allmän ordning, särskilt när det gäller unionens, dess medlemsstaters eller någon av stödmottagarnas strategiska tillgångar och intressen, inbegripet säkerheten, motståndskraften och skyddet av integriteten hos digital infrastruktur (inklusive 5G-nätinfrastruktur), kommunikations- och informationssystem samt tillhörande leveranskedjor.

Ändringsförslag

b) Där åtgärden eller specifika tilldelningsförfaranden inverkar på säkerhet eller allmän ordning, särskilt när det gäller unionens, dess medlemsstaters eller någon av stödmottagarnas strategiska tillgångar och intressen, inbegripet säkerheten, motståndskraften och skyddet av integriteten hos digital infrastruktur (inklusive 5G-nätinfrastruktur), kommunikations- och informationssystem samt tillhörande leveranskedjor, **och åtgärden eller tilldelningsförfarandet inte är i linje med strategin för ekonomisk säkerhet.**

Ändringsförslag 21

Förslag till förordning Artikel 11 – punkt 5

Kommissionens förslag

5. Reformagendorna ska följa de allmänna principerna i artikel 4.

Ändringsförslag

5. Reformagendorna ska följa de allmänna principerna i artikel 4 **och ska utarbetas på ett öppet och transparent sätt, i samråd med alla berörda parter.**

Ändringsförslag 22

Förslag till förordning Artikel 14 – punkt 4

Kommissionens förslag

4. För bedömningen av de reformagendor som lagts fram av stödmottagarna får kommissionen ta hjälp av experter.

Ändringsförslag

4. För bedömningen av de reformagendor som lagts fram av stödmottagarna får kommissionen ta hjälp av **oberoende** experter, **inbegripet från det civila samhället.**

BILAGA: ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN HAR FÅTT INFORMATION FRÅN

Föredraganden förklarar på eget ansvar att han inte har mottagit några synpunkter från någon enhet eller person som ska tas upp i denna bilaga i enlighet med artikel 8 i bilaga I till arbetsordningen.

ÄRENDETS GÅNG I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Titel	Inrättande av faciliteten för reformer och tillväxt för västra Balkan
Referensnummer	COM(2023)0692 – C9-0408/2023 – 2023/0397(COD)
Ansvariga utskott Tillkännagivande i kammaren	AFET BUDG 18.1.2024 18.1.2024
Yttrande från Tillkännagivande i kammaren	INTA 18.1.2024
Föredragande av yttrande Utnämning	Helmut Scholz 28.11.2023
Artikel 58 – Gemensamt utskottsförfarande Tillkännagivande i kammaren	18.1.2024
Antagande	19.2.2024
Slutomröstning: resultat	+: 28 -: 3 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Anna-Michelle Asimakopoulou, Geert Bourgeois, Jordi Cañas, Paolo De Castro, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Martine Kemp, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Inma Rodríguez-Piñero, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Dominik Tarczyński, Marie-Pierre Vedrenne, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Marek Belka, Udo Bullmann, Enikő Györi, Svenja Hahn, Sandra Kalniete, Lydie Massard, Manuela Ripa
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 209.7)	Pascal Arimont, Lukas Mandl, Tomas Tobé

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

28	+
NI	Enikő Győri, Carles Puigdemont i Casamajó
PPE	Pascal Arimont, Anna-Michelle Asimakopoulou, Danuta Maria Hübner, Sandra Kalniete, Martine Kemp, Lukas Mandl, Gabriel Mato, Tomas Tobé, Iuliu Winkler
Renew	Jordi Cañas, Svenja Hahn, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Marek Belka, Udo Bullmann, Paolo De Castro, Bernd Lange, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Joachim Schuster
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	Heidi Hautala, Lydie Massard, Sara Matthieu, Manuela Ripa

3	-
ECR	Geert Bourgeois, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil

0	0

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster